

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง

“การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร”
เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๓ ประการ คือ ๑)

เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร ๒) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล

กับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร และ ๓)

เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งนี้โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การศึกษารูปแบบการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ก. เชิงปริมาณ

๑) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษารูปแบบการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระสงฆ์และสามเณรที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน ๒๓๒ รูป

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรในการวิจัย

พระสงฆ์และสามเณรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร	ประชากร (รูป)
๑. ผู้บริหาร	๒
๒. ครูผู้สอน	๒๐
๓. ผู้เรียน	๒๑๐
รวม	๒๓๒

ข. ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ
การวิจัยเรื่อง

“การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร”
ผู้วิจัยกำหนดเรื่องผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญต่อไปนี้ (Key formants)

ซึ่งมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับประเด็นการวิจัยมีรายชื่อดังนี้

๑. พระเทพสาครมุนี (สมบุรณ์ ปญฺญาวุโธ ป.ธ.๙), เจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาคร, เปรียญธรรม ๙ ประโยค, เจ้าอาวาสวัดเจษฎาราม พระอารามหลวง
๒. พระปริยัติกิจโกศล (สมพงษ์ สุวโจ), เจ้าอาวาสวัดบ่อมวิเชียรโชติการาม พระอารามหลวง, เจ้าสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีประจำจังหวัดสมุทรสาคร
๓. พระมหาวิริษณ์ วรินโท, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบ่อมวิเชียรโชติการาม พระอารามหลวง, เปรียญธรรม ๙ ประโยค, อาจารย์สอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร
๔. พระครูวิสุทธิวิสุทธิคุณ (สมฤทธิ์ วิสุทธสีโร), เปรียญธรรม ๔ ประโยค, เจ้าอาวาสวัดโกรกกราก, เจ้าคณะตำบลโกรกกราก, เจ้าสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
๕. พระมหาทิวากร อาภาทโท, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบ่อมวิเชียรโชติการาม พระอารามหลวง, เปรียญธรรม ๙ ประโยค, อาจารย์ใหญ่ประจำจังหวัดสมุทรสาคร

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้าง และการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑.

ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓.

กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือการวิจัย

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรง ของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

๑) แบบสอบถาม (Questionnaire)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง/หน้าที่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางโลก และวุฒิการศึกษาทางธรรม

ตอนที่ ๒

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติ

ดิธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร

โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในช่องระดับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาครว่าปฏิบัติในระดับใดที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Numerical Rating Scale)¹ มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕	หมายถึง	มากที่สุด
๔	หมายถึง	มาก
๓	หมายถึง	ปานกลาง
๒	หมายถึง	น้อย
๑	หมายถึง	น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยมาใช้ในการบรรยายลักษณะของตัวแปร จึงได้กำหนดเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยการบริหารจัดการไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๘๐ คะแนน ถือว่ามีการบริหารจัดการในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๑.๘๑ – ๒.๖๐ คะแนน ถือว่ามีการบริหารจัดการในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๒.๖๑ – ๓.๔๐ คะแนน ถือว่ามีการบริหารจัดการในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๓.๔๑ – ๔.๒๐ คะแนน ถือว่ามีการบริหารจัดการในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๔.๒๑ – ๕.๐๐ คะแนน ถือว่ามีการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้ได้กำหนดระดับการบริหารจัดการไว้ ๓ ระดับ ซึ่งเรียกว่า

มาตรวัดอันตรภาค (Nominal) คือ

ค่าเฉลี่ย ๓.๖๓ – ๕.๐๐ อยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ย ๒.๓๔ – ๓.๖๒ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๒.๓๓ อยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค

และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร

๒) แบบสัมภาษณ์ (Interview)

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาค้นคว้าเอกสาร

เพื่อกำหนดประเด็นข้อคำถามที่ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์โดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

¹สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗),

อาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรง

เรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

จังหวัดสมุทรสาครประกอบด้วย

๑)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร

๒)

คำสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร

๓) ปัญหา อุปสรรค

และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคำถามของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ ที่สร้างไว้

๒. หาคความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๒.๑) พระปลัดสามารถ ธมฺมธโร ตำแหน่งอาจารย์ประจำหน่วยวิทยบริการวัดไร่ขิง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒) พระมหาโยตะ ปยุตโต ตำแหน่งอาจารย์ประจำหน่วยวิทยบริการวัดไร่ขิง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓) อาจารย์ ดร.ยุพธนา ปราณีต ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๔) ผศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๕) อาจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม

ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out)

แก่พระสงฆ์และสามเณรอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จำนวน ๓๐ รูป

เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)² ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๒๔๒

๔) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

ก. เชิงปริมาณ

๑. นำแบบสอบถามจำนวน ๒๓๒ ชุด โดยประชากรที่พระสงฆ์และสามเณรที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บคืน

๒. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากพระสงฆ์และสามเณรที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งหมดโดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน ๒๓๒ ชุด คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

ข. เชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งบันทึกการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกและบันทึกเทป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องแล้ว ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

²เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๙๑.

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ก. แบบสอบถาม

๑) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

๒) ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของพระสงฆ์
เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
จังหวัดสมุทรสาคร ใช้สถิติการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation)

๓) ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบ
สอบถามประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางโลก และวุฒิการศึกษาทางธรรม
กับตัวแปรตาม ได้แก่

การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยใช้การทดสอบด้วยค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2)

โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยใช้สูตร

๔)

ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจากนั้นจึงจัดกลุ่ม
ข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญที่ได้กำหนดไว้ในคำถามปลายเปิด
แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ข. แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจัดกลุ่มข้อมูลของการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้
(Data Grouping)
จากนั้นจึงนำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบบริบท (Content
Analysis Technique)